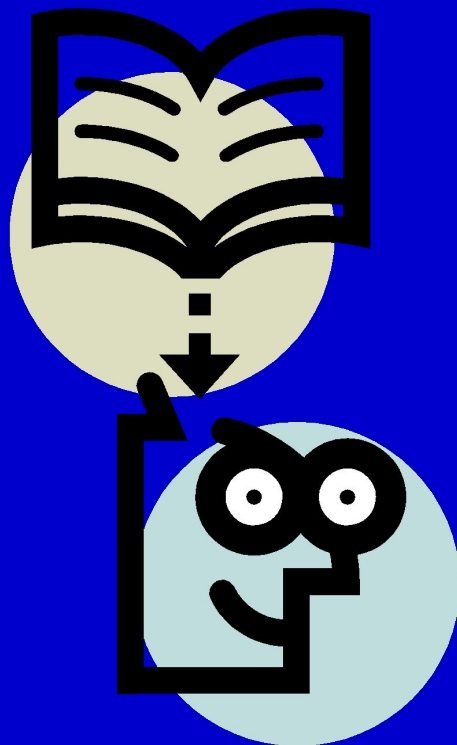
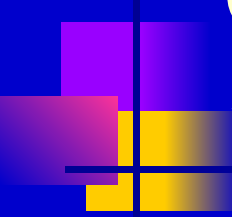

Ең үлкен ортақ бөлгіш. Өзара жай сандар.

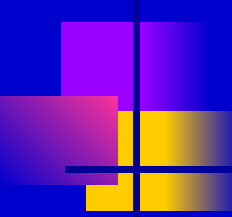

5- сынып

Сабақтың мақсаты:

1. Ең үлкен ортақ бөлгіш туралы;
 - өзара жай сандар туралы түсінік беру.
 - берілген құрама сандарды жай көбейткіштерге жіктей отырып, олардың ең үлкен ортақ бөлгішін таба білуге дағдыландыру.
2. Оқушылардың логикалық ойлау қабілетін дамыту.
3. Оқушыларды инабаттылыққа , сыпайылыққа тәрбиелеу.

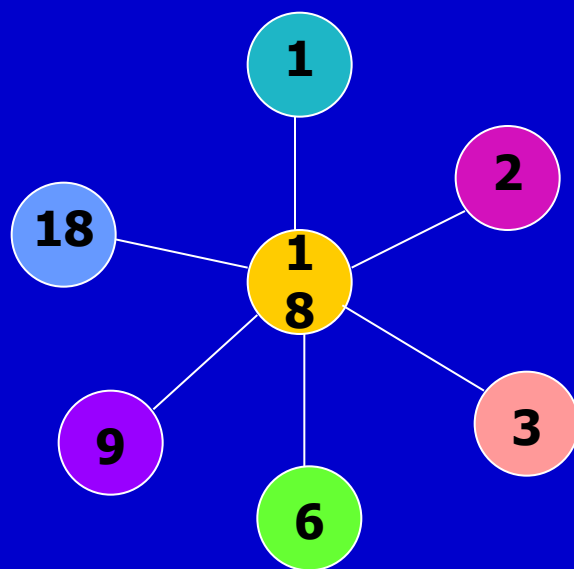

Сәлеметсіңдер ме балалар!

Бүгін сабақта “Ең үлкен ортақ бөлгіш” деген жаңа түсінікпен таңысасыңдар.

18 санының бөлгіштерін атаңдар.

Жай сандар дегеніміз қандай сандар?
Қалған сандар қалай аталады?

4 5 9 13 14 17 21 27

Незнайка 120 санының жай
көбейткіштерге жіктеді:

$$120=2*3*4*5$$

Бұл дұрыс па?

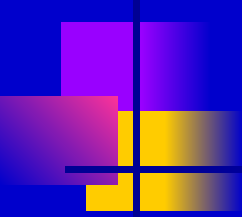
$$120=2*2*2*3*5$$

*120 санының
барлық бөлгіштерін
атаңдар*

1, 2, 3, 4, 6, 8, 10, 12, 15, 20, 24, 30, 40,
60, 120

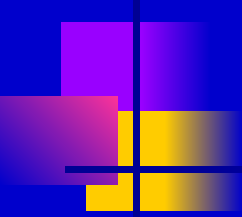
18 және 24 сандарының
бөлгіштерін жазыңдар.

18: 1, 2, 3, 6, 9, 18

24: 1, 2, 3, 4, 6, 8, 12, 24

Сандардың ортақ бөлгіштерінің астын сызыңдар.
Берілген сандардың ең үлкен ортақ бөлгішін
көрсетіңдер.

$$EYOB(18;24) = 6$$

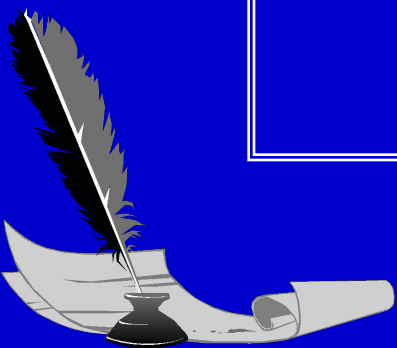

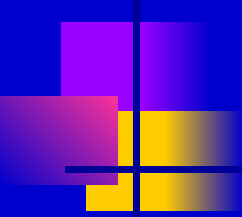
Назар аудар!

Анықтама.

Берілген натурал санның ең үлкен
ортақ бөлгіші деп сол сандардың әр
қайсысы бөлінетін ең үлкен натурал
санды айтады.

EYOB (a, b)

Дұрыстығын тексер.

- 1) $\text{EYOB}(15,20) \neq 3$; 2) $\text{EYOB}(30,45) \neq 5$;
3) $\text{EYOB}(4,10) = 2$; 4) $\text{EYOB}(23,7) \neq 0,7$;
5) $\text{EYOB}(12,6) = 6$.

ТЕКСЕРУ:

- 1) Осы сан натурал санға жату керек;
- 2) Берілген натурал санның ең үлкен ортақ бөлгіші бола ма;
- 3) Ең үлкен ортақ бөлгіші бөлгіштердің ішінен ең үлкені ме.

18 және 112 сандарының ЕҮОБ табу.

$$\begin{array}{r|l} 84 & 2 \\ \hline 42 & 2 \\ \hline 21 & 3 \\ \hline 7 & 7 \\ \hline 1 & \end{array}$$

$$\begin{array}{r|l} 112 & 2 \\ \hline 56 & 2 \\ \hline 28 & 2 \\ \hline 14 & 2 \\ \hline 7 & 7 \\ \hline 1 & \end{array}$$

- Жай көбейткіштерге жіктеу.
- Ортақ көбейткіштердің астын сызу.
- Ортақ көбейткіштердің көбейтіндісін табу.

$$\text{ЕҮОБ } (84; 112) = 28$$

25 пен 12 сандарының ЕҮОБ табу.

$$\begin{array}{r|l} 25 & 5 \\ 5 & 5 \\ 1 & \end{array}$$

$$\begin{array}{r|l} 12 & 2 \\ 6 & 2 \\ 3 & 3 \\ 1 & \end{array}$$

- Жай көбейткіштерге жіктеу.
- Ортақ көбейткіштердің астын сызу.
- Ортақ көбейткіштердің көбейтіндісін табу.

$$\text{ЕҮОБ } (25;12)=1$$

1- ге тең бір ғана ортақ бөлгіші бар натурал сан өзара жай сандар деп аталады.

№ 1.

Көбейткіші бойынша өзара жай сандарды атаңдар:

а) $15 = \underline{3} * \underline{5};$

б) $36 = \underline{2} * \underline{2} * \underline{3} * \underline{3};$

$60 = 2 * 2 * \underline{3} * \underline{5}.$

$78 = \underline{2} * \underline{3} * 13.$

в) $54 = \underline{2} * \underline{3} * \underline{3} * \underline{3};$

$90 = \underline{2} * \underline{3} * \underline{3} * \underline{5}.$

№ 2. Табыңдар:

а) ЕҮОБ $(15; 60) = 15$

б) ЕҮОБ $(36; 78) = 6$

в) ЕҮОБ $(54; 90) = 18$

№3 тапсырманы
шығаруға көмектесіндер.

Табыңдар:

$$\text{ЕҮОБ} (16, 24) = 8$$

$$\text{ЕҮОБ} (100, 40) = 20$$

$$\text{ЕҮОБ} (54, 90) = 18$$

№3 тексеріңдер:

а)
$$\begin{array}{r|l} 16 & \underline{\underline{2}} \\ 8 & \underline{\underline{2}} \\ 4 & \underline{\underline{2}} \\ 2 & \underline{\underline{2}} \\ 1 & \end{array} \quad \begin{array}{r|l} 24 & \underline{\underline{2}} \\ 12 & \underline{\underline{2}} \\ 6 & \underline{\underline{2}} \\ 3 & \underline{\underline{3}} \\ 1 & \end{array}$$

$$\text{ЕҮОБ } (16, 24) = 8$$

б)
$$\begin{array}{r|l} 100 & \underline{\underline{2}} \\ 50 & \underline{\underline{2}} \\ 25 & \underline{\underline{5}} \\ 5 & \underline{\underline{5}} \\ 1 & \end{array} \quad \begin{array}{r|l} 40 & \underline{\underline{2}} \\ 20 & \underline{\underline{2}} \\ 10 & \underline{\underline{2}} \\ 5 & \underline{\underline{5}} \\ 1 & \end{array}$$

$$\text{ЕҮОБ } (100, 40) = 20$$

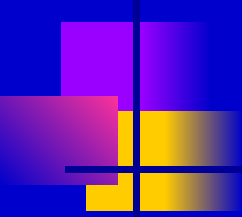
в)
$$\begin{array}{r|l} 54 & \underline{\underline{2}} \\ 27 & \underline{\underline{3}} \\ 9 & \underline{\underline{3}} \\ 3 & \underline{\underline{3}} \\ 1 & \end{array} \quad \begin{array}{r|l} 90 & \underline{\underline{2}} \\ 45 & \underline{\underline{3}} \\ 15 & \underline{\underline{3}} \\ 5 & \underline{\underline{5}} \\ 1 & \end{array}$$

$$\text{ЕҮОБ } (54, 90) = 18$$

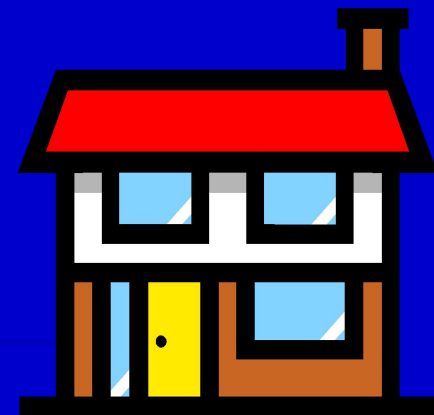
Қорытындылау:

1. Қандай жаңа ұғыммен таныстыңдар?
2. ЕҮОБ анықтамасын беріндер.
3. ЕҮОБ қандай тәсілмен табуға болады?
4. Анықтама бойынша ЕҮОБ- ті қалай табамыз?
5. Көбейткіштерге жіктеу бойынша ЕҮОБ- ті қалай табамыз?
6. $\text{ЕҮОБ}(a, b) = 14$. a және b табыңдар.

Үйге тапсырма.

77 – 78 беттегі анықтаманы жаттау.

№ 287, № 295, 80 бет

*Сау болыңдар.
Сәттілік тілеймін!!!*